A°. 1829. N°. 124.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 17 October.

FRANKFORT, den 14den October.

Van de Servische grenzen wordt den 30sten September het volgende gemeld: „Aan alle pachaliks van het Ottomansche rijk zijn uit Konstantinopel (en niet van wege den grootvizier, gelijk anders de gewoonte is) bevelen uitgezonden, om de vijandelijkheden tegen Rusland te staken, en de Russische natie als eene met de Porte bevriende te behandelen. Voorts worden de Muzelmannen bij een hati-scherif ten ernstigste aangemaand, om in eendragt met elkanderen te leven, en niet aan vervolgingen [illegible] mogen vereenigen, doch desniettemin de bescherming der regering genieten, en ongestoord hunne bezigheden zullen kunnen voortzetten. Deze aanschrijving schijnt gedaan te zijn ten gevolge van onderscheidene in Azie gepleegde buitensporigheden, welke men vreest, dat zich in Europa zouden kunnen vernieuwen.

PETERSBURG, den 3den October.

De Couranten dezer hoofdstad behelzen een berigt van den luitenant-generaal *Krassowsky*, bevelhebber der Russische troepen bij Schumla, van den 12den September, hetwelk Zijne Majesteit de Keizer van den opperbevelhebber der 2de armee ontvangen heeft, en waarbij verslag gegeven wordt van de verkenningen, welke het detachement van den luitenant-generaal *Madatow* in den rug der naar Schumla verlegde Turksche troepen gedaan heeft. De bijzonderheden van dit berigt dienen weder ten bewijze, hoe standvastig de dappere Russische krijgslieden in vijands land de behoorlijke krijgstucht in acht nemen, zich door een ordelijk en zachtzinnig gedrag onderscheiden, en daardoor het vertrouwen der ingezetenen winnen, die onze detachementen met ongeveinsde blijdschap ontvangen, en zich goedwillig aan de grootmoedigheid der overwinnaars overgeven.

Voor Schumla is in de laatste twee weken niets bijzonders voorgevallen. Onze voorste loopgraven en batterijen zijn in zulk eenen staat van verdediging gebragt, dat drie bataljons ze tegen sterke aanvallen verdedigen kunnen. Daarom, zegt de generaal *Krassowsky*, vrees ik niet alleen niets wanneer de troepen van den pacha van Scutari, waarvan de adjudant-generaal *Kisselew* berigt geeft, te Schumla mogten aankomen; maar ik hoop ook in elk geval de overhand over hen te zullen bekomen, en zal alles aanwenden, om den vijand bij voortduring in het naauw te brengen.

Om in den rug van den vijand verkenningen te doen, en de toevoer van leeftogt uit *Tyrnow* en *Dschumai* naar Schumla af te snijden, trok de luitenant-generaal prins *Madatow* den 6den September uit, en bivouaqueerde bij het dorp Sujuthu, van waar hij den volgenden dag naar de dorpen Hassan-Tershikioi en Utjuklar toog, tusschen welke hij eene positie op den weg naar Rustschuck innam.

Hier ontving prins *Madatow* van de ingezetenen stellig berigt, dat uit Rasgrad en Rustschuck geene transporten naar Schumla op weg waren, en begaf zich derhalve met zijn detachement, in den nacht van den 8sten September, naar het dorp Kassakioi, waar hij zich, met zijne troepen, op den kruisweg van Tyrnow naar Schumla en Dschumai legerde. Al hier aangekomen, bemerkte men spoedig transporten, die zich naar Schumla begaven. De strooppartij, welke op dezelven werd afgezonden, verstrooide dadelijk de bedekking en maakte zich meester van een honderdtal voertuigen met beschuit en gerst. Van de daarbij gevangen genomen Turken en Bulgaren vernam de prins, dat er nog transporten in aantogt waren. Hij zond dezelven dadelijk een eskadron husaren te gemoet. Deze vonden op den weg eene menigte in de steek gelatene proviandwagens, die zij vernielden, uit hoofde der onmogelijkheid om dezelven mede te voeren. Te gelijker tijd werd een ander eskadron naar de stad Dshumai afgezonden, welker ingezetenen hen op het vriendschappelijkste, met brood en zout, verwelkomden, en terstond afgevaardigden aan den luitenant-generaal prins *Madatow* afzonden, om hem van hunne vreedzame gezindheid en onderworpenheid verzekering te geven. Volgens de verklaring dezer ingezetenen, is, sedert den overgang onzer troepen over den Balkan, alle gemeenschap en toevoer tusschen Dshumai en Schumla gestaakt. Overal langs den weg vertoonden zich de ingezetenen der dorpen, aangemoedigd door het vriendelijke gedrag der onzen, en door de belofte, dat elk, die ongewapend en rustig in zijn huis bleef, niets zou te lijden hebben. Zij boden den prins *Madatow* brood, zout en vruchten aan, en bragten de voortbrengselen hunner nijverheid, om ze tegen billijke prijzen te verkoopen. Het vertrouwen der ingezetenen ging zoo ver, dat zij gedurende het heen- en wedertrekken van ons detachement, hunne kudden rustig langs den weg lieten weiden, en verzekerden, dat zij, nu zij de Russen hadden leeren kennen, hunne producten tot in ons leger ter verkoop zouden brengen.

Na afloop der expeditie, trok de luitenant-generaal prins *Madatow* den [illegible] September terug en kwam den 12den September weder in de legerplaats.

Bij deze verkenning werden 97 man Turken en Bulgaren, die de transporten naar Schumla brengen zouden, krijgsgevangen gemaakt, ongeveer [illegible] gedood, [illegible]. De leeftogt werd gedeeltelijk onder de manschap verdeeld, gedeeltelijk vernield, en voorts nog een grooter voorraad, op de eigen voertuigen des vijands, in de legerplaats gebragt.

ODESSA, den 26sten September.

De Courant dezer stad meldt heden nader, dat de vrede met Turkije gesloten is, en maakt bij deze gelegenheid de volgende aanmerkingen, welke voornamelijk tegen de Engelsche dagbladen schijnen gerigt te zijn: « De vrede, welke te Adrianopel gesloten is, zegt de Courant, en de daarmede gepaarde omstandigheden zijn het laatste en beste antwoord op alle aanmerkingen en uitvallen van buitenlandsche dagbladen, waarvan wij reeds meermalen melding hebben gemaakt. Het is nog geen zes weken geleden, dat deze groote staatkundigen aan onze overwinningen en aan den voor ons gelukkigen uitslag van den oorlog twijfelden. De overtogt over den Balkan bragt hen in verbazing; maar desniettemin zouden, naar hunne meening, onze troepen in de bevolking van Romanie, ondersteund door natuurlijke hinderpalen, door de verdedigingsmiddelen van Adrianopel, en inzonderheid door het heldhaftig karakter van den Sultan, eenen onoverwinnelijken tegenstand vinden. — In Azie, wel is waar, had de generaal *Paskewitsch* eenen schoonen veldtogt gemaakt; doch die was, zeiden zij, eerder als eene afwending, dan als een regtstreekschen aanval op het Turksche rijk te beschouwen, en de generaal zou ook niet verder dan tot Erzerum kunnen doordringen. Bovendien zou de pest, welke te Odesea was ontstaan, de bewegingen van den generaal *Diebitsch* stremmen, daar ze hem van de levensmiddelen beroofde, welke hij alleen van daar ontvangen kon. Terwijl deze heeren schreven, trokken onze dappere troepen voorwaarts; Erzerum, de hoofdstad van Aziatisch Turkije, bevond zich in onze handen, en de troepen, welke ze verdedigen zouden, gaven zich krijgsgevangenen, zonder te vechten. In Europa ging het nog sneller; Adrianopel, de hoofdstad der Ottomannen in den tijd van hunnen grootsten luister, ontving ons meer als vrienden dan als vijanden; de Turksche troepen legden de wapens neder, en verzochten naar hunne dorpen te mogen terugkeeren, om zich als te midden van den vrede met den landbouw bezig te houden. Wat de verzending van levensmiddelen van Odessa betreft, deze werd daar even min opgeschort, als in onze overige havens. De armee werd steeds overvloedig van het noodige voorzien. Reeds wapperden onze vanen bijna onder de muren van Konstantinopel, toen op dringend verzoek des vijands, de troepen order ontvingen om halt te maken. De Sultan gaf zich over aan de grootmoedigheid van den Keizer, en na eene onderhandeling van tien dagen, maakte de vrede een einde aan onze krijgsbedrijven en overwinningen. *Europa zal het gedenken, dat de Porte haar tegenwoordig aanwezen aan de gematigdheid van onzen grootmoedigen monarch verschuldigd is.* Slechts van onze armee hing het af, om nog 4 dagen voort te trekken (want van vechten was geene reden meer) en dan uit te roepen: *Het rijk der Ottomannen heeft opgehouden te bestaan.*»

NAPELS, den 29sten September.

„Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin zullen Hoogstderzelver dochter naar Madrid verzellen. Aldaar zal haar huwelijk met Z. M. den Koning van Spanje kerkelijk voltrokken worden.

„Gedurende de afwezigheid des Konings, is de erfprins met de regering belast, onder den titel van *vicaris-generaal.*

's GRAVENHAGE, den 13den October.

„Zoo men verzekert, zal een der afgevaardigden van Zuidbraband, in de, op handen zijnde zitting van de Staten-Generaal, een voorstel betrekkelijk de *conflicten* doen.

— Men schrijft uit Brussel, dat de aartsbisschop van Mechelen zich thans onledig houdt met, in overeenstemming met de inzigten van den Heiligen Stoel en van den Koning, een plan van organisatie voor zijn kerkelijk

te ontwerpen, ten einde aan de geestelijke studien een nieuw leven bij te zetten.

— In de afgeloopen maand is te Keulen een werk, groot 352 bladzijden, in de Duitsche taal in het licht verschenen, getiteld: « *Over de vrijheid van het onderwijs, bijzonder met betrekking tot het Koningrijk der Nederlanden en de tegenwoordige oppositie in hetzelve.* » (*Die Freiheit des Unterrichtes, mit besonderer Rücksicht auf das Königreich der Niederlande und die gegenwärtige Opposition in demselben.*) Dit geschrift, hetwelk, gelijk uit de voorrede blijkt, reeds in den vorigen winter, is opgesteld, doch welks openbaarmaking, uit hoofde van omstandigheden van verschillenden aard, is vertraagd geworden, behandelt dit gewigtige onderwerp uit een staat- en geschiedkundig oogpunt. Hetzelve levert een statistiek overzigt van het openbare onderwijs op verscheidene tijdpunten en bij verschillende volken, en bevat eene naauwkeurige mededeeling van hetgeen vroeger dienaangaande in de Nederlanden bestond, en van hetgeen door de pogingen van de tegenwoordige regering in de laatste 16 jaren is tot stand gekomen. De vorderingen der oppositie zijn op eene behoorlijke wijs daarin toegelicht. Eene reeks van gewigtige officiele stukken, welke hiertoe betrekking hebben, komen als bijlagen voor.

— Het verdient opmerking in de tegenwoordige omstandigheden, dat onderscheidene jonge lieden uit de Fransche stad Thionville, door hunne ouders naar het athenæum te Luxemburg gezonden zijn, uit vreeze, naar men verzekert, voor de leerstellingen der jezuiten.

ARNHEM, den 16den October.

In onze courant van 29. April 1828 nº. 52, deelden wij zekere particuliere berigten van Batavia mede, volgens welke het onverwacht schorsen van den toenmaligen resident van Sourakarta in deszelfs hooge bediening, zoo men zeide, zoude hebben moeten worden toegeschreven aan ongeoorloofde en eigenbaatzuchtige daden, door hem zullende zijn gepleegd. Sedert hebben wij uit de courant van Java van 26. Maart 1829 nº. 37 gezien, dat deze zelfde resident van Sourakarta tot resident ter West-kust van Sumatra is benoemd. Uit deze nieuwe aanstelling meenen wij te mogen besluiten, dat de straks genoemde berigten niet juist, of de bronnen uit welke dezelve geput werden, niet echt zijn geweest: dit laatste wordt ons door andere particuliere berigten stellig verzekerd. Het blijft ons onbekend, welke de ware reden van de voormelde schorsing van den genoemden Ambtenaar is geweest; maar wij deelen gaarne mede, dat, volgens de laatstgenoemde particuliere berigten, dat gebeurde alleen voor het werk van kwaadwilligen moet worden gehouden; en de uitslag van het ingestelde onderzoek heeft gestrekt, om de handelingen van dezen Ambtenaar in een gunstig daglicht te plaatsen, en hem volkomen in zijne eer te doen herstellen: en wij voegen er bij, dat de weder aanstelling van dezen Ambtenaar in een niet minder gewigtigen post voor ons ten bewijze verstrekt van de echtheid dezer laatste berigten.

Mengelwerk.

ONTWERP VAN AANSPRAAK VOOR DEN *COURRIER DES PAYS BAS*, AAN DE ZUIDELYKE AFGEVAARDIGDEN DER TWEEDE KAMER VAN DE STATEN-GENERAAL, BY DE OPENING DER ZITTING VAN 1829—1830. (1)

Wetgevers des Volks! Zoo is dan voor *Belgie* het tijdstip daar, waarop het zal beslist worden, of wij nog langer slaven, iloten, parriahs zullen zijn, veracht, verschopt, vertrapt door een' hoop lage dienaren der tirannij, dan of wij weder in het genot onzer onverjaarde regten, vrijheid van den mensch en burger, vrijheid van godsdienst, onderwijs en taal terug zullen treden. Geheel de natie, en wij vooral, hare tolken, hebben in dezen uitersten nood het oog alleen op u gevestigd. Stelt ons niet te leur in onze grootsche verwachtingen, waaraan gij zoo moeijelijk zult kunnen voldoen, en die gij althans nimmer zult kunnen overtreffen. Laat gij u deze gelegenheid ontglippen, om iets goeds en groots te stichten, dan is de natie, dan zijn wij voor altijd verloren!

Vele zaken zullen u ter behandeling worden aangeboden; uwe taak is dus allergewigtigst.

In de allereerste plaats moet de aanspraak der ministers, door den mond des Konings, die eigenlijk toch niets meer is dan hun werktuig, uwe aandacht bezig houden. Geene zinsnede, geen woord, of het moet met angstige naauwgezetheid gewogen worden. Gij kent hunnen altijd listigen, leugenachtigen aard. Wanneer zij vleijen, beloven, tot eendragt en gematigdheid in het behandelen van zaken vermanen, dan zijn zij het minst te vertrouwen, dan hoort gij het fluitje van den vogelaar. Hoe meer zij van het heil des vaderlands spreken, hoe meer hunne boosheid het zoekt te bederven. Reeds hunne eerste taal zal u doen zien, hoe weinig gij van hen te verwachten hebt. Spaart hen niet in het antwoord, dat gij hun geven zult; krachtig, stout, dreigende zelfs, zij uwe taal. Wat ons betreft, wij zullen, even als in het vorige jaar, ons niet ontzien, op elk woord hunner aanspraak onze aanmerkingen mede te deelen; wij zullen hen weder als de ergste booswichten, bij wien niets heilig is, afschilderen; aan onze medewerking zal het u, reeds dadelijk bij het openen der zittingen, niet ontbreken.

Wat vooral uwe aandacht zal moeten bezig houden, is de vrijheid van het onderwijs. Niet, dat wij daarin zoo veel belang stellen; niet, omdat wij niet voorzien, dat de jezuit van die vrijheid het ergerlijkst misbruik zal maken; maar omdat wij nu eenmaal tot het verbond behooren, of liever nog, om te meer aan onzen wraaklust bot te vieren. Beziele u des de geest van LOYOLA, wanneer gij over dit onderwerp zult raadplegen. Vrijheid, algeheele vrijheid van onderwijs, is het, die wij voor onze bondgenooten begeeren. Geene beperkingen hoegenaamd, hoe nuttig die ook zijn mogen, al moest ook de beestachtigste domheid terugkeeren, al moesten wij ook de spot worden der verlichte natien, die ons omringen, geene beperkingen. Weg met het tirannieke monopolie, dat wij weleer toejuichten en hielpen vestigen! Geen opzigt langer over de onderwijzers. Zij mogen zoo dom, zoo bijgeloovig, zoo anticonstitutionneel, zoo slecht zijn, als zij willen; wij betrouwen aan hunne zorg de kinderen der natie, met wie zij mogen omspringen naar welgevallen. Den onwetenden ouderen moet het regt niet ontnomen worden, hunne kinderen te laten bederven. — De minister van binnenlandsche zaken zal zijne dubbelzinnige wet verdedigen; gij zult u wel wachten, zijne honigzoete taal eenig vertrouwen te schenken. Gij kent hem te wel, om niet te weten, dat hij tot langen wederstand niet berekend is. Zijne eerste woorden zullen, als naar gewoonte, moed vertoonen; maar de volgende reeds zullen, door uwen tegenstand, zwakheid en vrees verraden. Met hem hebt gij gemakkelijk spel. Hebben *wij* hem reeds zoo menigmalen doen sidderen, hebben *wij* hem tot het aannemen der jongste maatregelen genoodzaakt, — wat zult *gij* niet vermogen?

Het tien- en eenjarig budget is mede een onderwerp, uwer honderdvoudige belangstelling waardig. Wacht u, wacht u, — wij bezweren het u, — een van beide goed te keuren. Door dit te doen, ware al onze hoop op herstel onzer grieven verloren. Dan mistet gij het wapen, waardoor gij tot hier toe zoo veel hebt uitgerigt, het gouvernement zijne jongste inwilligingen afdwongt, en ons reeds het vorige jaar de wet op de drukpers verschaftet, waarvan wij een zoo edel gebruik maken. Bemoeit u minder met berekeningen, met cijfers; laat zulks den Hollanderen over, die anders eens mogten zeggen, van het gene hunne provincien meer betalen dan de onze; zonder veel na te denken, te spreken of te wederleggen, keurt gij alleenlijk af. Kunt gij echter een woordje inbrengen over de *Benjamins* van het Noorden, de Hollandsche ambtenaren; zulks kan geen kwaad. De voorgeslagene verminderingen moeten u niet weerhouden, uwe stem te weigeren; ook deze zijn listen om u uit uwe sterkte te jagen, en anders niet. Het gouvernement moet in de uiterste verlegenheid gebragt, en alzoo tot alle inwilligingen genoodzaakt worden, zoo dat het eindelijk niet meer dan een werktuig zij, waardoor de natie, dat is wij, handelen. Zoo lang GOBBELSCHROY, die den jezuiten, zoo lang VAN MAANEN, die ons zoo hatelijk is, niet van hunne troonen geschopt zijn, moet gij het bestuur niet vertrouwen, en dus ook niets inwilligen. Het budget alleen stelt u in staat, den Koning te dwingen, hen af te zetten, en zich, ter bekoming van andere ministers, bij ons bureau te adresseren. Ontsteek liever eene algemeene verbittering tegen u, ga liever alles te gronde, dan dat gij door de goedkeuring der begrooting de zaak des volks zoudt verraden.

Vooral vergeet den doorluchtigen gevangenen niet in zijne ketenen, den eenigen DE POTTER, het slagtoffer van VAN MAANENS despotismus. Hebt gij al, op onzen oproep, uwe beurzen niet wijd genoeg geopend, om de boete te betalen, waartoe hij veroordeeld is; opent ten minste uwe monden, om voor hem te spreken. Hier vertoone zich uwe welsprekendheid in al hare kracht. Maalt zijn lijden af met de meest afzigtelijke verwen. Verzuimt niet, hem als den schrandersten, onbaatzuchtigen en onberispelijken bij uitnemendheid af te malen. Gij weet, wat hij nog in zijnen kerker voor zijn vaderland gedaan en geschreven heeft. Niet dat gij zijne vrijheid als eene gunst moet begeren; maar eischen, eischen moet gij haar. Gij hebt hier met een' onverzettelijken vijand, met VAN MAANEN, te doen, die zelfs den dood niet schijnt te vreezen; maar houdt des niet te min vol: DE POTTER moet aan u alleen zijne verlossing te danken hebben. — En kunt gij nog een donderend woord doen hooren, over het onregt, aan de edelen FONTAN gepleegd, gij zult u des te verdienstelijker bij ons maken, die hem, dadelijk bij zijne aankomst, in onzen kring opnamen, wel verzekerd, dat eene pen, zoo scherp als de zijne, dat een man, die gewaagd heeft, het gezag zijns Konings zoo stout aan te randen, ons uitnemend zou te stade komen. Handhaaft het regt der vreemdelingen! wij hebben dit, wel is waar, ten opzigte der Duitsche professoren aan onze academien, door hen op allerlei wijze te hoonen en het leven te verbitteren, eenigzins geschonden; doch dit waren ook maar Duitschers, en bovendien werktuigen van het afgrijsselijkst monopolie.

Vergeten worde ook onze geliefde Fransche taal niet, welker volkomene

(1) Steller dezes, een ijverig lezer van den *Courrier des Pays-Bas*, en daardoor met diens geest vertrouwd geworden, wenscht zijnen landgenooten, bij voorraad reeds, een proefje te geven van hetgene, waarop zij weldra, tot zat wordens toe, zullen onthaald worden.

emancipatie wij ten dringendste van u eischen. Hetgene wij het gouvernement aanvankelijk afdwongen, beteekent niets. Wij willen haar hersteld zien in onze pleitzalen; wij willen Franschen zijn ook in de taal, gelijk wij het zijn in denkwijze, letterkundige studien en zeden. Gij vooral, edele man, die uwe verachting voor de Nederlandsche taal zoo geestig weet uit te drukken, *uw* pligt is het, hier aan de spits te treden.

Neen, vertegenwoordigers van het zuiden! geen oogenblik zult gij aan onze strenge opmerkzaamheid ontglippen. Elke uwer schreden zullen wij met zorgvuldigheid nagaan. Wee dengenen, die het bestaat, tegen onzen wil te handelen. De geesel onzer pen ligt gereed, om een' elk te treffen, die de zaak der natie, dat is, de onze, zou wagen te verraden. Gij kent ons groot vermogen; weet, hoe wij niemand sparen, niets ontzien; wacht u, onze woede te tergen! Die niet medewerkt, wij zullen hem als een' servilen, ministerielen, lagen belangzoeker, als een' verrader brandmerken. Wij zullen ons niet ontzien, hem in zijne persoonlijke betrekkingen en zedelijke hoedanigheden aan te randen. Ten prijs zullen wij hem geven aan de bespotting, aan de wraak der natie. Zijne herkiezing zullen wij immer tegenwerken. Geen beroep op geweten, geen hand op het hart, geene redenen, hoe overtuigende, kunnen ons vermurwen: onze wil alleen moet geschieden.

"Aan aanmoediging van onzen kant zal het u, echte zonen van *Belgie*! niet ontbreken, ofschoon wij ditmaal, helaas! verre van het tooneel der handelingen verwijderd zijn, en, door een luidruchtig handgeklap van de tribunen, uw pogen niet kunnen ondersteunen; wij zullen doen, wat in ons vermogen is. De redenen der Hollanders en dergenen, die met hen heulen, zullen wij in een belagchelijk licht plaatsen; de uwe, daarentegen, als zeldzame proeven van gezond verstand, welsprekendheid en vaderlandsliefde aanvoeren. Overvloeijend zullen onze bladen van uwen lof, op welken wij weten dat velen hoogen prijs stellen. Ziet, reeds hebben wij onze correspondenten in *Frankrijk*, die zorgen zullen, dat de artikelen, die wij hun, vervuld aan uwen roem, toezenden, in de bladen van dat land worden opgenomen. Nog eens, rekent op onze ondersteuning en die onzer ambtgenooten, de *Belge*, *Catholique*, *Courrier de la Meuse*, *Politique* enz. Geene middelen zullen ons en hun te onheilig zijn, mits maar de zaak van het bondgenootschap zegeviere. Honderde petitien zullen wij u weldra toezenden, tot welker teekening wij, even als in het vorige jaar, de onnoozele gemeente wel zullen weten over te halen.

Staat dan moedig op uwen post, afgevaardigden van het zuiden! Grooten tegenstand zult gij in de stijve Hollanders ontmoeten, wier slaafsche afhankelijkheid van het ministerie gij kent, en die geene de minste denkbeelden van burgerlijke vrijheid hebben, even min als hunne vaderen. Laat u door geene redenen, hoe geldig zij overigens ook zijn mogen, immer tot overtuiging brengen; want den loggen bewoner der dompige moerassen van het noorden komt deze eer niet toe. Ter hunner wederlegging kan het u aan geene denkbeelden noch woorden ontbreken. Verlangt gij drogredenen: de schriften van LOYOLA's dienaren zullen ze u in overvloed verschaffen; wenscht gij brommende taal, groote woorden: ziet, de redevoeringen uit de Fransche omwenteling zullen ze u bij menigte aanbieden. Bekreunt u aan niets, dan alleen aan de goedkeuring der natie, of liever van ons, hare tolken. Eereposten en bedieningen mogen u al, ter vergelding van uwen ijver, niet te beurt vallen, het ridderkruis moge u al niet versieren, de medaille der *infamie* ligt voor u gereed, met haar zullen wij uwe borst behangen, terwijl u, bovendien bij het eindigen der zittingen, eerebaden en vaderlandsche bankets verbeiden, en gij zeker zijt, in onze gunst te deelen, en door onzen invloed herkozen te worden.

GENEESKUNDE.

Een geneesheer verzoekt ons, eenige aanmerkingen te plaatsen op de mededeeling van den Ouden van het Meer, in ons Nommer van den 8sten October ll. Wij doen dit met weglating van de inleiding en het slot, als, naar ons inzien, voortgevloeid uit eene verkeerde voorstelling der bedoelingen van den Ouden. De aanmerkingen zijn de volgende:

1°. De leer van BROUSSAIS verdient, ofschoon ook nog geen volmaakt stelsel bevattende, niet bespot te worden: getuigen allen, die in den geest van professor B. handelen. Men leze slechts de *introduction* op de *dictionnaire de Medecine et chirurgie pratiques*, Brusselsche uitgave, p. 12. De Oude zal mogelijk zeggen, dat dit een Fransch boek, en dus een vod is, en dit leidt mij tot eene tweede aanmerking.

2°. De Fransche natie levert, vooral in de geneeskundige wetenschappen, te veel goeds, zelfs te veel uitmuntends, op, om uitgescholden te worden: zoo als, onder zoo vele werken van den eersten rang, ook deze zelfde dictionnaire, oorspronkelijk van *Parijs* — dat meesterstuk van practicale geleerdheid, waarvan alle artikelen niet alleen door de schrijvers ter hunner verantwoordelijkheid onderteekend zijn, maar waaronder men ook namen van mannen aantreft, die de achting en de dankbaarheid van alle natien verdienen en ook, zelfs door ridder-ordes aangewezen, bezitten, overvloedig bewijst.

3°. De phijsiologische geneeskundigen (Broussainanen) bezoeken niet, even als docter WIND, slechts *terloops* hunne lijders noch schrijven in *alle* gevallen bloedzuigers voor. De phijsiologische geneeskunde onderscheidt zich voornamelijk daardoor, dat zij het idiopatisch-zieke orgaan *naauwkeurig* opspoort, op hetzelve, als *focus morbi*, zoo direkt mogelijk werkt, en daardoor de sijmpathische ziekten, als van zelven, geneest. Geen physiologisch geneesheer zal dus duizelingen scheppen, of bij de hier werkelijk bestaande, daar de onderhavige ziekte, bij de ouden galachtigheid, bij de nieuwen gastritis genaamd, in de boven buiks ingewanden huisvestte, bloedzuigers aan het *hoofd*, (daar 12 bloedzuigers *alleen* tegen *duizelingen* moesten dienen, begrijp ik, dat het *hoofd* het aan MIETJE beduide *waar* was) maar op de *maagstreek* zetten: daar de leer van BROUSSAIS, al hadde zij anders ook niets goeds, zoo *veel* licht verspreidt over de sijmpathieen, vooral tusschen hoofd- en buiksingewanden. Zoo dat die docter WIND niets van de leer van BROUSSAIS schijnt te kennen en dus een welverdiend pak krijgt.

4°. Die meester VROEG echter doet ook wel, om zoo spoedig zijne toevlugt tot professor B. te nemen: want het voorschrijven van een eenvoudig losmakend vomitief in galachtigheid is eene tweeledige zonde tegen zijne geprefereerde geneeswijze, de *methodis gastricae*

a. De *medicus gastricus* toch maakt de kwade stoffen *eerst* los, en gaat *daarna* aan het evacueren: hij schrijft dus nooit (indien hij rationeel handele) een *losmakend vomitief* of *losmakende purgatie* in eene flesch enz. voor.

b. De kwade stoffen losgemaakt hebbende, onderzoekt hij of dezelve naar *boven* of naar *beneden* willen, geeft *pro re nata*, om de pogingen der natuur te ondersteunen, of een vomitief, *of* eene purgatie, en rekent het de natuur violéren wanneer men, zonder deze indicatie, van vomitiven of purgatien stokpaardjes make.

Het ziet er dus met de kunde van den nederigen meester niet beter uit dan met die van den winderigen doctor.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 16den October 1521 werd er een verbond van drie jaren tusschen drie *Zwitsersche* kantons gesloten.

Den 16den dito 1673 had de oorlogs-verklaring van *Spanje* aan *Frankrijk* plaats.

Den 16den dito 1722 stierf de Nederlandsche dichter DANIEL WILLINK.

Den 17den dito 1299 werd het verbond van *Avennes* met eenige steden gesloten.

Den 17den dito 1299 stierf PHILIPPUS SIDNEY, gouverneur van *Vlissingen*, aan zijne wonden.

ARNHEM, den 16den October.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 15 Oct.	4 El	5 Palm	5 Duim;	gewassen o D.,	gevallen o D
Den 16 dito	4 El	5 Palm	5 Duim;	gewassen o D.,	gevallen o D

† † † Het GEMEENTE-BESTUUR van *APELDOORN* noodigt bij deze uit allen, welke genegen mogten zijn, naar de in het Kerspel *Apeldoorn* open gevallen VROEDVROUWEN PLAATS te dingen, om zich in persoon of met vrachtvrije brieven voor den 1sten November 1829, bij gezegd Bestuur aan te melden, onder overlegging der bewijzen van afgelegd Examen, kunde en goed gedrag; zijnde het vast jaarlijksch traktement uit de Gemeente-Kas *f* 80.—

§ § § BESTUURDEREN van het voortgezet onderwijs, hetwelk van wege het Arnhemsche Departement der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen kosteloos* gegeven wordt, berigten aan alle jonge HANDWERKSLIEDEN, die de Scholen verlaten hebben, en het aldaar aangeleerde wenschen te onderhouden en uit te breiden, door aan dit onderwijs deel te nemen, dat er eerdaags eenige plaatsen bij deze Inrigting zullen openkomen, en noodigen hen uit, om zich, ter vervulling derzelve, bij eenen der Ondergeteekende Bestuurderen te voegen.

A. BOONZAIER Az., *Voorzitter*, A. PRINS, W. APPEL, N. v. CALLEGOED en C. J. DE JONG *Secretaris*.

§ § § Men is voornemens om op Maandag den 26sten October 1829, des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij toeslag, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te *Arnhem*, in het openbaar te veilen:

1°. Eene HOFSTEDE, bekend onder den naam van den *Hartog van Gelder*, gelegen onder en nabij *Arnhem*, ten zuiden van den Velpschen Straatweg, bestaande uit eene BOERENWONING, waaraan eene HEERENKAMER, eene groote TABAKSSCHUUR, eenen TUIN en ongeveer 2 Bunders en 56 Roeden BOUW- en TABAKSLAND, met de daarbij behoorende BOOMGEWASSEN en HEGGEN, alles aan elkander en ompaald ten Noorden eene beek, ten Oosten en Zuiden den Heer *VAN KESTEREN* en eenen weg, en ten Westen eenen weg.

Ingezet . . . . *f* 6427 —

2°. Ongeveer 2 Bunders en 84 Roeden WEILAND, genaamd *de Langekamp*, in de nabijheid van het eerste perceel, onder *Arnhem*, in het Arnhemsche Broek gelegen, en ompaald ten Noorden eenen weg, ten Oosten de Erven van den Heer *G. MOS*, ten Zuiden den Weteringswal en ten Westen den Heer *BARON VAN PALLANDT*.

Ingezet . . . . *f* 2695 —

De beide voorschreven percelen zijn in massa ingezet op . . . . *f* 9527 —

De Veilings-Conditien en bewijzen van eigendom zullen, ten kantore van den voornoemden Notaris kunnen gelezen worden, en ter aanwijzing en bezigtiging vervoege men zich bij den bewoner *JACOBUS RYNDERS*

† † † Ten overstaan van den Notaris *KETJEN*, zal men op Dingsdag den 20sten October 1829, 's voormiddags ten 11 ure, in het *Heeren Logement* te *Doesborgh*, finaal verkoopen: de volgende op den 6den dier maand voorlopig geveilde GOEDEREN, als:

1°. Eene WEIDE, met eenig BOUUWLAND, *de Hermesmaat*, onder *Drempt*, nabij de stad *Doesborgh*, groot 7 bunders. Ingezet op. . . . . . *f* 4310 . 00

2°. De WEIDE, het *Krom Oirslag*, in het *Zevenaarsche Broek*, bij de *Zweekhorst*, groot 6 bunders en 38 Nederlandsche roeden.

† † † Op Dingsdag den 6den October, 1829, des voormiddags tien ure, zullen, binnen *Doesborgh*, in het *Heeren Logement*, publiek geveild en 14 dagen daarna en dus op den 20sten dier maand, finaal verkocht worden, de volgende GOEDEREN:

1°. Het ERVE *Harbershofstede*, onder *Lathum*, aan den Bandijk.
2°. Het ERVE *Keukensplaats*, mede aldaar.
3°. Eene UITERWAARD *Harberswaard*, onder *Lathum*, buitendijks, met daarbij behoorende en langs den *Yssel* strekkende Rijswaard, groot 5 Bunders en 45 Roeden.
4°. De WEIDE *de Meerkuil*, onder *Duiven*, aan de Wetering, groot 5 Bunders en 45 Roeden.
No. 1, 2, 3 en 4 in pacht bij *H. BERENDSEN* en *A. KREUTZ*, ook te zamen in massa.
5°. De *Bronkhorstermaat*, zijnde HOF- en BOUWLAND, groot 2 Bunders en 50 Roeden, met twee HUIZEN daarop onder *Lathum* en *Giesbeek*.
6°. De WEIDE *Bronkhorstermaat*, ook in *Giesbeek*, groot 1 Bunder en 57 Roeden.
No. 5 en 6 ook te zamen in massa.
7°. De WEIDE de *Kaeltjes*, in *Giesbeek*, groot 1 Bunder en 80 Roeden.
8°. Een perceel HOF- en BOUWLAND, onder *Angerlo* op de *Haarmaat*, voor de Ooipoort te *Doesborgh*, groot 1 Bunder en 32 Roeden, in erfpacht uitgedaan voor *f* 40 in het jaar.
9°. Een perceel HOF- en WEIDELAND op dezelfde *Haarmaat*, groot 1 Bunder, in Erfpacht uitgedaan voor *f* 38. in het jaar.
10°. Een stuk BOUWLAND op de *Haarmaat*, groot 1 Bunder en 26 Roeden; in pacht bij *S. WICHERS*.
11°. Een DITO, ook aldaar, groot 1 Bunder en 6 Roeden, in pacht bij *H. WORMS*.
12°. Drie WEIDEN, de *Tichelmaten*, en de LAGE WEIDE en een stuk land aan een gelegen op de gemelde *Haarmaat*, zamen groot 7 Bunders en 15 Roeden; in pacht bij *D. H. VAN NECK*.
13°. Een stuk BOUWLAND, *de Hoogeweide*, ook aldaar, groot 1 Bunder; in pacht bij *H. WORMS*.
14°. Een stuk BOUWLAND, het *Vestje*, ook aldaar, groot 1 Bunder; in pacht bij *T. HENDRIKS*.
15°. De WEIDE *Meurslag*, in het *Angerlosche Broek*, groot 3 Bunders en 6 Roeden; in pacht bij *H. H. OTTEN*.
16°. Twee BLOKKEN WEIDELAND aan een gelegen, de *Blankemaaten*, in het *Angerlosche Broek*, groot 6 Bunders en 22 Roeden; in pacht bij *H. EVERS*.
17°. De BOUWPLAATS *Brinkergoed*, onder *Angerlo*, groot 27 Bunders en 18 Roeden, en REGT van WEIDEN op de *Markengrond*; in pacht bij *G. BANNING*.
18°. De WEIDE *Lappenmaat*, in de Gemeente *Hummelo* en *Keppel* onder *Eldrik*, groot 3 Bunders en 45 Roeden.
19°. Een AKKERMAALSBOSCH *Beijermaat* onder *Eldrik*, groot ruim 7 Bunders.
20°. Een stuk BOUWLAND de *Hoge Akker* in de gemeente *Hummelo* en *Keppel* onder *Drempt* in het *Zijdenveld* groot 1 Bunder en 16 Roeden.
21°. Een stuk DITO het *Tijdverdrijf* in het *Dremptsche Zijdenveld*, groot 24 Roeden.
22°. Een stuk DITO de *Hunse* in hetzelfde Veld, groot 90 Roeden.
23°. Een stuk DITO, *Aalderingskamp*, onder *Drempt*, bij de *Vogelzang*, met een AKKERMAALSBOSCH-JE, groot 1 Bunder en 87 Roeden.
24°. Een stuk DITO, de *Leeuwgaarde*, onder *Drempt*, in het *Hoogeveld*, groot 32 Roeden.
25°. Een stuk DITO, *Hasebreide*, onder *Drempt*, in het *Zijdenveld*, groot 1 Bunder en 30 Roeden.
26°. Een stuk DITO, de *Noordskamp*, in hetzelfde Veld, groot 95 Roeden.
27°. De WEIDE, *Averdijkermaat*, onder *Drempt*, bij *Oldenhave*, groot 6 Bunders en 13 Roeden.
28°. Het PLAATSJE *Koldenburg*, onder *Didam*, zijnde HUIS, SCHUUR en 2 Bunders GROND daarbij.
29°. Een kapitaal dubbeld HEERENHUIS, met KOETSHUIS aan de eene en STAL aan de andere zijde; voorts grooten TUIN en fraaije KOEPEL, aan den Stadswal te *Doesborgh*, in de Veerpoortstraat.
30°. Een HUIS met groote SCHUUR en TUIN daarbij, te *Doesborgh* aan de Paardenmarkt.
31°. Een HUIS en ERVE, te *Doesborgh* in de Meipoortstraat.
32°. Eenen MOESTUIN, te *Doesborgh*, even buiten de Meipoort.
33°. Het ERVE *Groot Laar* in het Kwartier *Arnhem* onder *Dieren*, *Spankeren* en *Brummen*, aan den Straatweg van *Arnhem* op *Zutphen* even buiten *Dieren*, groot ruim 28 Bunders; in pacht bij *E. J. HULSTEIN*.
Alles breeder bij Biljetten, zijnde narigten omtrent de Koop-Voorwaarden te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, te *Doesborgh*, brieven portvrij.

† † § Op Maandag den 19den October 1829, ten 12 ure, zal ten huize van Mejuffrouw de Weduwe *PEPTENHAUSER*, te *Arnhem*, worden verkocht: eenige nieuwe moderne PENDULES met Slagwerk, waarvan twee eene maand en de andere 14 dagen loopen, goed geregulEerd. Dezelve zullen voor den verkooptijd van 9 tot 12 uren voor een ieder te zien zijn.

VERKOOPING.

Mr. *J. DE ROO*, Notaris te *Tiel*, Provincie *Gelderland*, zal, namens zijne Principalinne, op Donderdag den 22sten October 1829, ten huize van den Kastelein *VAN DER GAART*, te *Maurik*, des morgens ten 10 ure, in het openbaar, in perceelen en massa's, doen inzetten en acht dagen daarna, ter zelfde plaats en uur, finaal verkoopen, de navolgende LANDERYEN, onder *Rijswijk*, Kwartier *Tiel*, gelegen, als:

1°. Vier perceelen UITERWAARDEN, RYSWAARD, te zamen groot 11 Bunders, 25 Roeden en 84 Ellen.
2°. Twee perceelen BOUWLAND, te zamen groot 4 Bunders, 26 Roeden en 40 Ellen.

Iemand nadere informatien begeerende, adresseeren zich ten Kantore van voornoemden Notaris, brieven franko.

§ § § Jo. DE VRIES, A. BRONDGEEST, E. M. ENGELBERTS en C. F. ROOS, Makelaars, zullen op Maandag den 14den December 1829, te Amsterdam, in het *Huis met de Hoofden*, Verkoopen: Eene VERZAMELING fraaije SCHILDERIJEN, door Oude en Hedendaagsche Nederlandsche Meesters, en Gekleurde en Ongekleurde TEEKENINGEN, voorts eene fraaije volledige en uitgebreide VERZAMELING van [illegible] Jaren uitgekomene PRENTEN, door onderscheidene Italiaansche, Fransche, Engelsche en andere Meesters, zoowel Gegraveerde als Zwartekunst, aquatinto's, Gekleurde en anderen, alle overheerlijk van Druk en Conditie. — Gebonden en losse PRENTWERKEN. Nagelaten bij wijlen de Hoog Wel Geboren Vrouwe MARGARETHA GYSBERTA *Baronnesse* VAN BRAKELL, *Douairiere Baronnesse* VAN DELEN TOT DRUTEN EN DEN EKKENBORG, enz. enz. — Alsmede eenige Japansche ZELDZAAMHEDEN en LIEFHEBBERYEN, MARMER BEELDWERK, enz.; en eindelijk twee VERZAMELINGEN Gouden, Zilveren en Koperen Antieken en Moderne PENNINGEN en MUNTEN, enz. De Catalogussen zullen in tijds te bekomen zijn.

§ § § *D. VOGELENZANG*, Kostschoolhouder te *Wageningen*, heeft de eer aan Ouders en Voogden te berigten, dat op zijn Institut, hetwelk hij van heden af geopend heeft, onderwezen zullen worden de FRANSCHE, ENGELSCHE, HOOG en NEDERDUITSCHE TALEN, en verder die Wetenschappen, die den Jongeling, hetzij tot de Akademien van *Breda* en *Medemblik*, als tot verschillende standen der Burgerlijke Maatschappij, zouden kunnen voorbereiden; terwijl de aldaar gevestigde LATYNSCHE SCHOOL de beste gelegenheid aanbiedt tot de beoefening der geleerde talen. Het onderwijs en de opvoeding zullen ingerigt zijn naar de gronden der beste schrijvers, en de geheele inrigting op den voet van die der Heeren *J. VAN WYK Rz. EN ZOON*, bij wie voornoemde kostschoolhouder verscheidene jaren is werkzaam geweest. De aangename en gezonde ligging [illegible] land, en de gemeenschap met de voornaamste steden van dit Rijk, geven geene geringe aanbeveling voor deze Kostschool, waarvan de voorwaarden bij den Wel Ed. Heer *T. ISSEL*, Makelaar, op het Singel te *Amsterdam*, bij de Boekhandelaars *A. KLOOTS* te *'s Gravenhage*, *J. Az. DE OSY E R* te *Arnhem* en *N. VAN DER MONDE* te *Utrecht*, en aan het Institut zijn verkrijgbaar gesteld.

† † † BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der STAD *WAGENINGEN*:
Gezien hebbende het berigt van den Heer *D. VOGELENZANG*, Kostschoolhouder ter dezer stede, aarzelen niet, zijn INSTITUUT van OPVOEDING op het ernstigste aan te prijzen, als zijnde Hun Edel Achtbare overtuigd van zijne bekwaam- en geschiktheid, goede zorgen voor en getrouwe vervulling van deszelfs belangrijke pligten in de opvoeding van Jonge Heeren.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. A. VAN OMMEREN, Vt.
Ter Ordonnantie van Hun Ed. Achtb.,
De Stads Secretaris,
H. B. van DARLEN.

† † † *Mdme.* LYBART *a l'honneur de prévenir les Dames, qu'à son prochain arrivée en cette ville, qui sera* AU MOIS DE NOVEMBRE PROCHAIN, *elle apportera un assortiment complet de* DRAPS ZEPHIR, *en toutes couleurs de Mode, ainsi que des* MANTEAUX, *d'après les dernieres Modes.*

† † † De Heer [illegible], heeft de eer het publiek te berigten, dat hij met zijn Gezelschap PAARDERYDERS, alhier in de volgende week eenige voorstellingen zal geven, waarvan de nadere omschrijving bij biljetten zal worden bekend gemaakt. — Daar zijn gezelschap door vele nieuwe Sujetten en schoone Paarden is vermeerderd, hoopt hij deze keer niet minder roem en voordeel te behalen, dan hem in vroegere tijden is te beurt gevallen.

INTEEKENING OP *FOKKE'S WERKEN*.

Deze Werken waarvan het Berigt alom gratis is verkrijgbaar gesteld, zullen in 6 deelen, op post formaat, geheel in den smaak van des Schrijvers Boertige reis in *Europa*, A.° 1790, per deel worden uitgegeven, — welke inteekening tot 15 Nov. aanstaande is opengesteld. — De uitgave geschiedt bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN te *Amsterdam*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.